

L'ACCIO RESISTENT

Endavant

FEDERACIO -- DEMOCRACIA -- SOCIALISME

BUTLLETI INTERIOR DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

és la millor defensa de la Republica.

EL COMBAT DEL'INTERIORES EL COMBAT DEL'EXILI. LA LLUITA ANTIFRANQUISTA ES UNA I INDIVISIBLE.

INSTANTANIES DE LA RESISTENCIA

"La Victoria" menaçada.

monument a « La Victoria » està acordonat per forces de policia. Ningu no s'hi pot apropar. Als alen-torns, però, els vianants fan co-mentaris en rotllos. « Què passa ? » « Què ha succeït ? ». Un cotxe blindat del parc d'Ingenyers arriba. Hom comença a comprendre. Un artefacte ha estat descobert al peu del mo-nument. « Un altre ! » — i la gent dels rotllos somriu sorneguera de la sort del monument esquerdat per efectes d'una altra bomba que no donà temps, aquella, a què la reti-ressin en cotxe.

En efecte, el 23 de Març, a la matinada, una primera bomba de gran puixança féu explosió al peu de « La Victoria » — Passeig de Gràcia — Diagonal — i n'esquerda el socol. A deu dies de distància del « Dia de la Victoria », aquest inci-dent fou més aviat desagradable als prohoms del règim. Us imagineu com hagués aigualit la festa si el monument s'esfondra la vetlla ?

Es el que pretenia la segona bomba, malauradament descoberta a temps. Amb tot, la vida de « La Victoria » resta greument compro-mesa.

"Visca la Republica !"

Quan el règim feixista d'Espanya decidí donar-

"Menos Franco y mas pan blanco"

L'actitud dels treballadors de Manresa ha tingut pro-

se un vernis democràtic, s'ordenà retirar de les aules universitàries els retrats de Franco i de José Antonio. El fet, naturalment, molestà el patriotisme falangista del « Sindicato Español Universitario » el qual, després de força rumiar-hi, decidí reinstal·lar els retrats, amb una petita variant : en lloc de pen-jar-los d'un clau com s'estila ordi-nàriament, i com tothom preferia, decidiren pintar-los amb quitrà sobre el mur de l'aula. Els pintors improvisats restaren contents de llur obra. Quina impressió més for-ta que feien aquests dos retrats pintats a les parets amb quitrà !

La joia els durà poc, però. Així i tot, els retrats desaparegueren de nou. « Visca la Republica » — hi havia estat escrit damunt d'ells. La consternació revingué. Els del S. E. U. projectaren la venjança, el « escarmiento » com diuen ells. I el « escarmiento » fou apatissat brutalment els suspects. entre ells el fill de Carrasco i Formiguera.

La rèplica no es féu esperar, tan mateix. I un dia l'explosió d'un gros petard interrompi els funerals en sufragi dels estudiants « caïdos ». La seu del « Sindicato Universitario Español » en resultà destruïda. Hom no donava el braç a torcer...

Aquests estudiants, aquests estu-diants !

Ocorregut a l'Interior

BARCELONA, 23 de Març. — A tres quarts de nou de la tarda, davant del cabaret Amaya, un grup de trenta policies a la cacera de l'home, ataquen un individu que hom diu vingut de França. S'origina un tiroteig que ocasiona la mort de tres agents i de l'individu atacat.

HOSTAFRANCS (Barcelona). — Un grup de dones assalta diverses parades del Mercat d'Hostafrancs. A la mateixa barriada un altre grup saqueja, el mateix dia, la Cooperativa del carrer de la Llibertat enduent-se'n tot el racionament del dissabte.

MATARO, 25 de Març. — Els treballadors de Mataro s'han declarat en vaga des de fa tres dies.

BARCELONA, 26 de Març. — Els obrers de Can Lucarda (Ràdios) s'han declarat en vaga. El Governador els ha promès un racionament especial.

-- El personal de l'Editorial Sopena s'ha declarat en vaga de braços caiguts.

GIRONA, 27 de Març. — La població penal de la preso de Girona ha declarat la vaga de la fam.

XINXILLA. -- E's presoners del penal de Xinxilla han omat foc als edificis interiors. Les autoritats han donat l'ordre d'evacuació del personal internat.

fundes repercussions a tota de Cata-lunya. Sabadell, Terrassa, Cornel-là, Igualada, Barcelona, seg reixen l'exemple manresà.

Els obrers de Mataro, també. Pe-ro aquests hi aporten una certa originalitat. Així el dilluns, 25 de Març, els treballadors decideixen manifestar pels carrers de la vila. Els treballadors de la capital de la Maresma recorren els carrers, en grup compacte, amb grans pancar-tes al davant i tot de dones i mai-nada al darrera. Els manifestants s'esgargamellen : « Viva Franco ». « Vivaaa ». « Viva Franco ». « Vi-vaaa... »

I tot cridant « Vivaaa... » les do-

nes mostren als bedons llurs abba-sos i senalles d'anar al mercat buïds de tot contingut. La matnada es posa el moneder de la mare per gorra. Ni menjar ni diners.

I la manifestació segueix, rebut-jant els municipals, esgarrapant-los, pels carrers de Mataro : — « Viva Franco ». « Vivaaa ! »

Heroïnes anònimes

A Catalunya la Resistència viu i es pro-

paga per tots els mitjans a l'abast

(Segueix a quarta pàgina)

LARGO CABALLERO FIGURA SENYERA DEL SOCIALISME HA MORT

LARGO CABALLERO ha mort. La seva vida curulla d'acció i d'exemple s'ha extinguit, forçada per les vicissituds més doloroses, enmig del punyent decor de l'exili. La seva obra i el seu pensament, la qualitat del seu gest i l'exem-ple magnífic de la seva vida de lluitador ardent, però, ens resten com un indicador per-manent en el camí del combat socialista.

Cinquanta anys de militàn-cia consegüent i mai no des-mentida li havien conquerit un prestigi i una autoritat en el món obrer que la mort no podia endur-se. Largo Caba-llero resta present en el cor del poble espanyol. Com la fi-gura llegendària de Pau Igle-sias, la seva romandrà lligada a les lluites per la llibertat i el socialisme que les masses peninsulars — aquelles mas-ses proletàries per les quals ell ho havia donat tot — men-nen vers els darrers combats.

Sense ésser un teorie Largo Caballero influencià puixant-ment els corrents socialistes de la Península. Sense haver pretès mai esdevenir un defi-nidor dels seus propis ideals sabé, tanmateix, definir cla-rament pel gest magnànim i per la fermesa de les seves conviccions el caràcter parti-cularment combatiu del pro-blema socialista que té plan-tejat el proletariat ibèric. Socialista íntegre i complet en el sentit més vast del mot, el prestigiós capdevanter, per una vida feta d'exemple i sa-crifici, donà la mesura i el tremp de les qualitats que ha de reunir el dirigent obrer de casa nostra per a dur a bon terme una tasca eficient i constructiva.

En els rengles socialistes la mort de Largo Caballero deixa vacant una plaça difícil de

comblar. El prestigi immens que havia assolit entre les classes laborioses pel seu alt sentit de responsabilitat el designaven particularment per a acomplir, en el moment crític de l'alliberament anti-franquista, una missió de guiatge delicadíssima. En el mateix camp socialista tots els esculls que ell havà asse-nyalat no han estat encara descartats. El seu pas ja deixat, però, prou forta petjada per a què d'altres puguin, sota el seu mestratge, recorèixer i prosseguir sense defalences el camí de la lluita que ell ha via escollit.

Al dol que avui commou a tot l'antifranquisme ibèric — i particularment al P.S.O.E. i socialisme internaciona — als seus fills i família, « Endavant » hi afegeix el seu més pregon per la pèrdua del mestre i camarada.

Darreres cotitzacions del mercat negre. (1)

BARCELONA, 29 de Març.

El na blanc del mercat negre es paga la setmana passada a 40 pesetes el quillo. Tots els queviures han augmentat considerablement aquestes darreres setmanes. Els preus ultimament cotitzats al «straperlo» són els següents:

Mongetes	25 pesetes el quillo.
Arros	24 — —
Carn	30 — —
Porc	34 — —
Faves	6 — —
Pèsols	14 — —
Carxofes	5 — —

Aquells articles no mencionats són considerats inexistent en el mercat. El racionament de les poblacions de l'interior és gairebé nul. La situació dels nuclis urbans dels voltants de Barcelona, com Terrassa, Sabadell, Mataro, Igualada, l'adalon, Manresa, etc., és insostenible. Això no impedeix que, segons notícies vingudes d'Itàlia, el mercat italià s'aprovisiona en oli i arros espanyols exportats com « Sobranse de la cosecha española ».

(1) Tot el comerç espanyol està subjecte a les lleis del mercat negre

La justícia de Franco és una disfressa de l'assassinat

Sense dret a la defensa els treballadors de la Península son condemnats per grups de 25 a l'hora. -- La més odiosa arbitrariedad presideix l'aparell repressiu franquista

La vida a les presons de Franco

Amunt i avall del pati, amunt i avall durant aquestes llargues hores de captiveri que han perdut ja tot sentit temporal i que, per aquests homes que hi porten set anys, ja no son més que una massa amorfa de coses viscudes, totes iguals totes repetides. Amunt i avall del pati, durant tots aquests dies he anat aprenent coses que necessitava viure d'aprop per comprendre-les bé. Les detencions arbitràries, els mals tractes, la vexació moral constant, els consells de guerra, els afusellaments. I, sobretot, per què ultrapassa en horror a tot el que s'hagi pogut fer arreu d'Europa, aquesta sàdica permanència dels condemnats a mort, durant mesos i mesos, en cel·les apart. En cel·les que cada nit es buiden i on hi ha les quals ingressen cada dia nous detinguts.

A les presons hi queden avui molts d'aquests homes que han estat dotze i catorze mesos condemnats a mort. No parlen gaire d'aquestes coses. Però quan us descriuen les hores passades allí, quan expliquen el despertar febril de cada matí — i l'espera angiosa i el brogit del forrellat que s'obre — pensis quina estranya ironia presideix els destins de la nostra civilització que permet que Franco no s'assegui encara a Nuremberg per a respondre d'un dels crims més brutals contra la humanitat. No és solament assassinar-los el que fa, és arranca-los el gust de la vida i fer-los preferir, a fi de comptes, que sigui aviat que els vinguin a cercar per acabar amb l'ensurt de cada nit.

LA RESISTENCIA PARLA DE LA TERROR

La població penal de l'Espanya d'avui

No és difícil imaginar la vida a les companyies de treballadors. Treballen sota la vigilància de guàrdies civils. Quan fosqueja tornen a la presó. Només diem, per acabar de fer patent el cinisme de semblant règim, que no coneixem ningú que hagi redimit la seva pena treballant. Tots els que han sortit encara la porten al damunt i viuen en llibertat condicional, sotmesos al bon judici semanal del sergent de la guàrdia civil que, quan li sembla, pot retirar-li els beneficis d'aquesta llibertat i endreçar-lo de nou.

No és fàcil calcular la xifra d'empresonats que encara romanen a les presons franquistes. Oficialment, es donen sempre dades relativament baixes — la darrera que coneixem és de cinquanta mil. Hem provat d'esbrinar-ho moltes vegades, sobretot a partir de les xifres atribuïdes pel racionament de cada penal. Nosaltres coneixem la gent que hi havia en el nostre i el menjar que ens donaven. Calculàvem que en el període àlgid de la repressió hi han hagut a Espanya més de vuit cents mil empresonats, i no creiem que avui baixin de cent cinquanta mil. Però avui els consells de guerra per delictes anteriors son més espaiats i rars. En canvi, hi ha molta gent sense penes que porten ja empresonats dos o tres anys, per qualsevol activitat clandestina.

Oficialment, Franco ha promulgat una sèrie de normes jurídiques, que exigeixen a tots els països civilitzats i, per les quals, el detingut ha d'ésser o condemnat o alliberat (després d'un plaç no molt llarg). En la pràctica, aquestes normes no existeixen i els jutges militars — la única jurisdicció per delictes polítics — no es preocupen gaire per una infracció de més o de menys al Codi. Per altra banda, tampoc tindrien, si volguessin, necessitat de conculcar-lo. Un simple «auto de perill» de la policia és suficient per a posar un home a la presó i no deixar-lo sortir més.

Qui son els complices de Franco

L'aparell repressiu, però, com pot veure's, ha mantingut sempre una taparínia de legalitat. Aquesta ha estat una de les grans habilitats del franquisme.

Ha complicat tot el cos de l'Estat en la repressió i sobretot l'Exèrcit. Aquesta és potser una de les principals causes de què Franco es mantingui encara al poder.

Pero, també, — no en dubtem gens — serà una de les causes de la ràpida desmoralització de totes les forces que han contribuït a la repressió, el dia que el cap visible d'aquesta — Franco i la falange — serà escombrat.

Els seus amics i col·laboradors no podran apartar-se'n en la desgracia perquè foren llurs complices en els dies del triomf i del crim.

MORTS EN LA GUERRA (període 36-39) 880.000

En els camps i les presons Desapareguts 267.000

Epidèmies 35 0/0 Malalties 35 0/0 483.000 Sotssalmentacio 30 0/0

(Sobre la mitjana d'abans guerra)

Heus ací un aspecte d'un balanç tràgic. Heus ací una part del que costa fins ara a Espanya la "victoria" de Franco

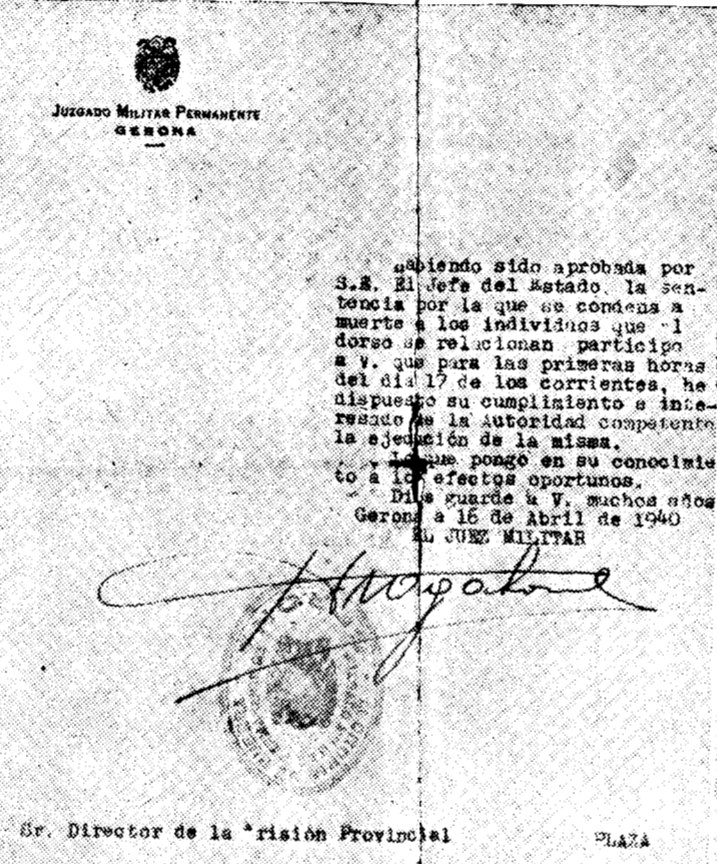
Els "tribunals" franquistes

Ja veieu com els jutges. De vint-i-cinc en vint-i-cinc. Van en llargues correes de gent lligada, cap al consell de guerra i equívocament per la guàrdia civil. Aquestes llargues correes que son l'espectacle característic de l'Espanya franquista. Van al consell de guerra.

La redenció de penas por el trabajo

Els presoners tenen teòricament tres pessetes de racció diària. Comparau amb el preu dels articles de primera necessitat, descompteu les «mermes» imprescindibles, i comprendreu per què els homes i les dones tenen només dos plats de farinetes cada dia.

Molts, una vegada condemnats, son incorporats a les companyies de treballadors. Aquests ho fan en estat de gran «affaire» de les grans empreses de construcció que s'han encarregat, amb un pressupost sovint molt elevat, de reconstruir ponts i carreteres. Els treballadors penats cobren, treballant de sol a sol, un jornal de 125 pessetes diàries, que és entregat directament a la família. El salari normal d'un jornalé és de deu pessetes. El benefici s'el reparteixen l'Estat i la família constructora. Aquesta nova forma d'esclavatge inventada amb l'excusa de la «redenció de penas por el trabajo» compta sobretot amb la protecció de l'església catòlica. No sabem si també participa en els beneficis de l'exploitació; el creador fou un pare jesuïta el nom del qual està avui escrit a totes les presons d'Espanya: El Padre Perez del Pulgar.

DORSO QUE SE RELACIONA

- PEDRO GRATACOS GÓDOL. - Hijo de Miguel y de Ana, de cuarenta y uno años de edad, natural y vecino de Viure (Gerona), de profesión panadero, estado casado.

- CONRADO CANALS CASAS. - Hijo de Francisco y Dolores, de treinta y tres años de edad, natural y vecino de Salt (Gerona), de profesión albanil, estado soltero.

- JUAN BATRINA SALAS. - Hijo de Miguel y María, de treinta y uno años de edad, natural y vecino de San Juan las Forcas (Gerona) de profesión papalero, estado soltero.

TOTAL TRES INDIVIDUOS.

El Presidente del Consejo de Guerra Permanente n.º 1.ª de Cataluña. Al Jefe o Encargado de la Misión Provincial. HAGO SABER: Que en las causas que al margen se expresan, instruidas por los Juzgados de esta Delegación por delito de Rebelión Militar contra los sujetos que al dorso se citan, he acordado que los mismos sean entregados a las fuerzas de la Guardia Civil que se presenten a recogerlos, para asistir ante el Consejo de Guerra que ha de juzgarlos y que tendrá lugar el día 14 de Abril del actual, a las 10 y 1/2 horas, cuyos individuos deberán ser reintegrados a esa Prisión una vez celebrado dicho Consejo.

Y para que lo acordado se lleve a efecto, libro a usted el presente en esta fecha de mil novecientos cuarenta y cuatro años, a los 14 días del mes de Abril.

RESPALDO QUE SE CITA.

A LAS OCHO Y MEDIA

Esteban ARTIGAS PIGA
Basilio GUTIERREZ CARRETERO
Joaquín RIGAU PRATS
Isidro IGLESIAS SOLER
Francisco JEREZ RODRIGUEZ
José PERALES SERRANO
Lorenzo AULET BARDERA
Joaquín MIR COKABELLA
Miguel SIMÓN PÉREZ-GAULA
José MARTÍNEZ GÓMEZ
José WATSON-CASANALS
Juan FERRER SOLER
Enrique KUCLA ANGLADA
Juan NOQUE MARTÍ
Pedro PALET BOU
Benito BARRERAS SABRIA
Juan ALSINA OLIVER
Ausebio FONTS ALSINA
Miguel GINESTA COLOMER
Jaime MAS COMELLAS
Luís PALET OLIVER
Narciso LUNY NADAL
Juan LLONGUERAS FIGUERAS
Antonio SALLERAS SERRA
Martín NOQUE MARTÍ.

A LAS NUEVE Y MEDIA

Alberto MASACHS OSA
Manuel RODRIGUEZ MELIAS
Juan BASSA COMAS
Emilio FRUCTOSO MARIN
Alejandro VIDAL VILA
Arturo BARRAQUA PONS
José ZAKORA MARTINEZ
Felix VEGA BLASQUEZ
Isidro VILA NIERGA
Pedro COMALADA VILA
Emilio TORRENTS VILAS
Juan SERRAT FERRER
Cipriano VILA VILA
Pedro CASABO SERRA
Juan BOSCH SADURNI
Esteban DEVESSA MARTI
Ramon ROVINA CULUBERT
Mateo QUIJANA FUJOL
Miguel FONT COLOMINA
Juan FERRER GIL-BAUMI
José BALBUENA PONS
Joaquín NICART GOLL
Pedro SERA OLIVERAS
José LLOVET VIELLA
Juan BARRAVENT ESTANY

14 D'ABRIL 1931 — 14 D'ABRIL 1946

QUE PENSA CATALUNYA?

AFANY DE LLUITA I SENTIMENT D'ABANDO:

HEUS ACI LA DEFINICIO DEL MOMENT POLITIC ACTUAL

M'ho han demanat molts d'amics i a tots els he dit el mateix: vivim els moments decisius. Seria culpa nostra — de tots plegats — del que tenim la responsabilitat de les organitzacions exiliades, si no sabem aprofitar-los i canalitzar tota aquesta capacitat combativa que remou el poble de Catalunya. Voldriem repeti-ho ara que ve el 14 d'Abril. No es pas que confiem excessivament en aquest poder de certes dades per a modificar certes actituds.

Pero, almenys, que cadascu carregui amb les seves responsabilitats. A nosaltres sembla tenir avui la de dir el que és realment l'interior. No és potser una definició objectiva, és, el contrari, una explicació apassionada. Ens sembla sentir d'aquí el lleix ardent d'aquest poble que es mobilitza de nou i que sense armes, sense mitjans, sense saber encara on va, es llença i veu al carrer. Ens sembla escoltar les veus dels companys que encara venen el món a través de les ràdios. I ens sembla sentir damunt nostre, altra volta, el bateig d'ales de llurs esperances, tantes vegades col·lorçades, tantes vegades renascudes.

Heus aquí el que tenim de dir. La propaganda constant de les minories de la Resistència durant aquests set anys de terror, l'odi alexisme que ha covat durant tot aquest temps, la situació econòmica que ha esdevingut impossible, la pressió internacional cada vegada més forta, han produït aquest gran agitar de masses que ara cerca una expressió definitiva i no la troba. No la troba perquè les nostres forces de l'interior no reben de l'exterior l'escalfor tot el colzeament polític i econòmic que aquest té el deure de donar-li. Al contrari, és ben sovint el clima de capelleta, d'irriga i de desjà que es destenyeix sobre la vila catalana. Afortunadament aquesta ha adquirit prou reserves de comprensió política a les presons i durant la represa per a no fer-ne cas. Però en tot cas, aquesta manca d'ajut castra avui les magnífiques possibilitats que, als organismes de l'interior, els ofereix la situació present.

Voldriem meditar-ho un xic aprofitant aquest XV aniversari d'una República que tanta sang ens costà defensar i que tantes incapacitats polítiques posà de relleu. No haguessim dit el que diem ara, ni en el '39, ni en el '40, ni tan sols en el '44. Avui, si avui el nostre poble sent i vol el combat. Però vol la lluita ordenada, responsable, coordinada internacionalment i amb força mitjans econòmics, polítics, morals. Voleu dir-me per què serveix l'exili, quin sentit tenen tots els anarèlles que es muntin per aquestes terres, tots aquests diaris i aquests opuscles i aquest paper oficialista i aquest nomenaments que es fan si no serveixen per a fer fecunda aquesta lluita?

Sabem que en realitat, hi ha encara moltes coses que no entenem. De mica en mica hem anat esforçant-nos en capir totes les coses que, en el primer moment, ens havien xocat. Hem parlat amb altres companys que també venien d'allà baix, hem escoltat ministres que també en procedeixen i finalment ens hem dit que, en efecte, hi han moltes coses que no comprenem encara i que potser no entendrem mai. No les direm per ara. Esperarem un temps, però permeteu-me almenys preguntar avui, aprofitant aquest XV aniversari del 14 d'Abril i — no ho oblidem — aquest VII aniversari de la victòria franquista.

Realment tenen ganes les institucions, els organismes dirigits exiliats, de tornar a casa nostra? Realment volen reconquerir la República? Si em contesto que sí — i avui encara m'ho contesto — aleshores dir-me clar que no ho entenc. Perquè, quin altre mitjà ens queda per a retornar-hi si refusem la intervenció militar estrangera, que tampoc vindrà — que aquest de lligar-nos a la lluita de la Resistència interna, més fecunda, més activa, donar-li vigoria, amplada i ressonància internacional? Quin altre mitjà tenim? Per què no ho fem doncs?

Les masses populars de l'interior es mouen inquietes i han vençut l'aplacament, la por, l'il·lusoria esperança que tot ho portarien arreglat les democràcies. Avui actuen, es mouen. En un altre lloc donem una sèrie de noves, de fetes transcorreguts durant el mes de Març. No és bluf, ni propaganda. Nosaltres no hem explicat mai «histories de la Resistència», perquè sempre ens ha semblat massa respectable la lluita desesperada de la nostra gent per a bastir-hi propagandes demagògiques. És, simplement, la veritat i no ens en ganyem gens si diem que la situació econòmica i la manca de què eviures és una de les principals causes de l'actual situació. Les masses actuen. A tota la Península existeixen ja organismes d'unitat i de dil·lecció. El Consell Nacional de Catalunya és l'instrument que s'ha donat a la nostra Resistència. Per què no se l'ajuda? Per què no se'l reforça? Per què no se'l prestigia? Per què el Govern de la Generalitat no enllaça políticament amb ell? Per què les institucions son absents d'aquest gran combat del nostre poble?

Ja hem dit que hi havia coses (que no entenem). Aquesta n'és una. Quan cerquem explicacions ens donem d'ordre psicològic i ho aclarim un xic. El clima de l'exili, aquest deslligament de set anys d'un cos social que malgrat la separació, ha anat vivint, crea com una mena de cercle viciós i, en realitat, cada exiliat creu una mica el melic de Catalunya, per a dir del món. L'exili ha anat vivint i fent política un xic perquè sí, i perquè tots

hagut de desenvolupar-se la nostra Resistència, aquesta l'ha aconseguit organitzar-se. L'ara que està organitzada demana enllaçar, demana ajut, demana col·laboració. És molt demanar?

Que ho mediti tothom en aquest 14 d'Abril. Un amic que fou més tard afusellat a la presó de Girona ens contava un dia que una senyora estrangera que ell coneixia li havia dit, pocs dies després de la proclamació de la República: «Aquesta república us la prendran. Us ha costat massa poc d'obtenir-la.»

Ara podem i hem d'«arrelar» de nou, enllaçant profundament l'exili amb la realitat catalana. Vingueren tres delegats del Consell Nacional, però — pel que es veu — o no eren prou o necessitaven estar-hi molt més temps si volien fer-se entendre, aconseguint rompre el vidre glaçat que separa les oïdes i els ulls de l'exili de les veus i els gests crispats de l'interior. Aquest vidre glaçat que ha existit sempre, però que malgrat ell, malgrat l'abando econòmic, polític i moral (en el qual ha

RESPALDO QUE SE CITA.

- RAFAEL ULLASTRES VILAROVA, de 35 años de edad, natural y vecino de Bagur, Albanil, Casado.

- ANDRES CARLOS PADROSA, de 37 años de edad, natural y vecino de Camós, Labrador, Casado.

- JOSE CONSTANSEU CASANOVAS, de 32 años de edad, natural y vecino de Sant Joan de Vilatorrada, Soltero.

- PEDRO GUINO AYATS, de 25 años de edad, natural y vecino de Tortellá, Panadero, Soltero.

- LUIS CLARA VILA, de 37 años de edad, vecino y natural de Calonge, Labrador, Soltero.

- FRANCISCO ALBEROLA PEREZ, de 31 años de edad, natural y vecino de Campello (Alicante) Casado, Resador.

- FRANCISCO NIERGA PLA, de 30 años de edad, natural de La Bisbal y vecino de Palanque, Corcho-taponero, Casado.

- JUAN MAURICI VILA, de 27 años de edad, natural y vecino de Salt, Ebanista, Casado.

- JOSE BEYA RIERA, de 55 años de edad, natural de Santa Leocadia y vecino de Asplana, Labrador, Soltero.

- ROSENDO CATALA BARRÉS, de 36 años de edad, natural y vecino de Bagur, Agricultor, Soltero.

L'exili només té un deure i un sentit: RECOLZAR LA LLUITA DELS NOSTRES COMPANYS DE L'INTERIOR

CAPITALISME I DEMOCRACIA

LA VERITAT NUA.

I tothom està subjecte a aquesta rao poderosíssima; és el que en diem « alts interessos nacionals », que a fi de comptes, no son altra cosa que l'egoisme de la « personalitat ». Per això els vencedors de totes les guerres aixamplen el clos de llurs dominis. Els que han sortit triomfants d'aquesta, s'han repartit el món. Cadascun dels tres « grans » s'ha quedat, sino nominalment, efectiva, amb un tros del mateix, i com que la influència política és la premisa que necessita cada país per tal de dominar-lo i beneficiar-se'n, no és d'estranyar que es mostrin tan recelosos i desconfiats quan es tracta de dur a terme canvis polítics en països situats en llur zona d'influència.

Si a Anglaterra i als Estats Units no hi hagués la flama democràtica, el problema espanyol es resoluria usant la fórmula Tito o bé polonesa, és a dir, « eleccions a llista única », que ja saben el que vol dir; però com que flameja encara, i ademés els actes de deslleialtat i espionatge en aquest món sovintegen, no veuen amb bons ulls ni els plans gaire la idea que demà, per un cop de força, o bé embolicant la troca, estil « Union Nacional », un signe polític contrari al seu pugut ocasionar-los disgustos i preocupacions.

I si no haguéssim escrit al començar que tot això fa fastic, ara no faria la remarc següent: Mentre Rússia manifesta un gran interès perquè el nostre problema sigui resultat republicà i democràtic, Anglaterra i els Estats Units manifesten el mateix desig allà on la U.R.S.S. ha imposat governs que no responen, ni de lluny, al concepte que nosaltres tenim de la democràcia. Pel que es veu, cadascu tiro els brins de grama a l'hort de l'altre. Malaurats pobles febles!

De totes maneres, « tard o d'hora vindrà l'hora » com resa el rellotge de sol de l'església de Sant Jacques de Montauban, i amb ella la República i la llibertat dels pobles ibèrics.

E. BRUFAU.

ELS ACTES es succeïxen l'un darrera l'altre. No intervenció, Munich, pacte germano soviètic, i ara la nota anglo-franco-americana. Quin fustic!

Es veu que solament a costa de dolor adquirim allò que el meu avi en dia « experiència » i que, si mal no recordo, aquesta paraula, la pronunciava sofrint.

Naturalment, davant d'aquests fets, la gent perd la noció exacta del que és la lleialtat i del que hauria d'ésser la democràcia i per aquest camí tothom aplica adjectius als altres, sense, però, escatir si són justos. Així veiem com amics nostres parlen malament del « socialisme idea » perquè el treballista Bevin ja o deixa de fer.

L'altre dia un home ventrut, tenyides les galtes de vermell, i mirant-me de bon reüll talment com si jo hagués estat el deu Amor, em deia: « Els laboristes anglesos no compleixen amb llurs promeses. Es indigna el que estan fent amb la República i amb el poble espanyol. Ja ho pagaran, ja, els socialistes catalans! » No vaig respondre, no en valia la pena, però pensava: « aquest home és injust i li plau tergiversar les coses ».

No disculpo — res més lluny del meu propòsit — els companys d'Anglaterra; però, és que si per casualitat l'ensulciada de Franco i del seu règim fos el resultat de l'esforç d'aquells el meu interlocutor ho pregonaria? Car és ben bé el govern francès, presidit per un socialista, que ha trencat les relacions comercials amb el dictador i, en canvi, no tingué per a Felix Gouin, ni pels socialistes francesos, ni un mot de reconeixença.

Situem el problema com cal: Els ideals son una cosa, els homes una altra, i la política interior d'una nació, sovint, no coincideix amb la política exterior de la mateixa. Per això nosaltres ens diem socialistes catalans i no socialistes a seques; que equivaldria a dir socialistes d'una mateixa pàtria universal; i en som i ens diem perquè no ignorem que existix una comunitat patriòtica real, més forta que cap altra i a la grandesa, glòria i continuïtat de la qual ho sacrificuem tot.

INSTANTANIES DE LA RESISTÈNCIA

(Ve de la primera pàgina)

al preu de tots els sacrificis. En grups de protesta o individualment, els treballadors catalans manifesten llur repulsió al règim de terror de Franco. La lluita — sempre desproporcionada — assoleix per moments

els accents més tràgics. Tal, per exemple, l'acció d'aquesta heroïna anònima que ha pagat amb la vida el seu amor per la llibertat:

Decor: Barriada de Sans, als voltants d'una fàbrica qualsevulla, capvespre de Març a la sortida del treball. Protagonistes: Una obrera de divuit anys i un agent de la policia secreta, ambdós inconeguts. L'acció es descabdella amb la rapidesa del llampec. El desenllaç encara amb més rapidesa.

A la sortida de la fàbrica la noia marxa tranquil·lament fins a la cantonada. Allí es gira enrera i esguarda a dreta i a esquerra. El moment sembla propici. I d'un envelop en retira un quadrat policromat de paper. El passa pels llavis i l'enganxa al mur. « Contra Franco i Falange » — diu el paper. Re d'ella els obrers que passen s'aturen i lleixen. Comentaris. Un inconegut també s'apropa, llegeix, comprèn, i arrenca a correr cap a la noia qui, veient-ho, es disposa a fugir. Crits. Xiulets. I un tret.

La noia cau malferida. L'home s'apropa i, agafant-la pel braç, la sacseja. Glopades de sang. El cos de la noia és inert. Els altres obrers s'acosten. El de la « secreta » agafa por i s'esmuny deixant l'escena.

Hèrcines anònimes. Filles de Catalunya. Resistència.

rell, 150; G. Garcia, 60; J. Rocamora, 200; R. Rosera, 50; A. Iborra, 5.000; M. P., 100; J. Morell, 260; B. Torner, 200; J. Bassola, 100; F. Botella, 50; P. Gayola, 50; C. Bagüés, 50; R. Bernat, 50; J. Gayola, 50; J. Figuerols, 400; R. Montagut, 100; E. Armengol, 100.

Total de la Sisena llista: 10.875 frs
TOTAL: 74.202 frs.

Envieu les subscripcions i donatius per gir postal al Compte courant postal Montpellier n° 496.26, Josep Buria, 13, 'rue du Pardal, Perpignan, (Pyr-Or.)

hàbits dels homes, la moral pràctica es modifica d'acord amb les noves condicions. Exactament. L'esclavitud va suprimir-se quan els avenços de la mecànica la feren innecessària; els treballadors pugueren de categoria a mesura que la sobreproducció industrial els transforma de simples productors en clients indispensables; les colònies s'emancipen quan deixen d'ésser un mercat de treball a capreu per a convertir-se en un mercat de consum. Tot depèn doncs, de si la desintegració de l'àtom es resoldrà anihilant-nos a tots o podrà produir el mecanisme que ens faci a tots rentistes, sadolls de béns i de riquesa.

Essent així, hom no arriba a concebre com els homes puguin seguir matant-se per abstraccions filosòfiques com la llibertat i la democràcia. Uns ho deia el mateix Stalin a la vetlla de les eleccions soviètiques: « En la segona guerra mundial, Japo, Alemanya i Itàlia (Espanya no s'hi compta) varen destruir tots els vestigis burgesos de llibertat i democràcia abans de lluitar la guerra. La segona guerra mundial va prendre des d'un principi el caràcter de guerra antifeixista i d'alliberament per al restabliment de les llibertats democràtiques. Damunt d'aquesta base va

per M. SERRA I MORET

neixer la coalició antifeixista de la U. R. S. S., Estats Units, Gran Bretanya, i altres pobles amants de la pau, la qual va desempenyar un comès tan important. Ara tot el món reconeix que la guerra va convertir-se en una guerra per la llibertat i l'existència dels pobles ».

Stalin ve a dir — sense que forcem la interpretació — que les llibertats democràtiques estan vinculades als Estats « capitalistes », car « al principi » eren França i la Gran Bretanya les que lluitaven, no pas la U. R. S. S. A part de les Repúbliques americanes que feren la guerra des de la rera-botiga, els únics Estats que hi entraren sense ésser directament agredits foren els tres totalitaris, Alemanya, Itàlia i el Japo, i els dos democràtics burgesos, França i Gran Bretanya. Es veritat que els Estats Units — gràcies exclusivament a Roosevelt — varen ajudar efectivament a les democràcies en lluita. No així la U. R. S. S., la qual va entrar a la guerra per força i hagué d'ésser ajudada també per les democràcies. Com hem dit en altres articles, la U. R. S. S. fou, entre les grans potències, la víctima principal de la guerra. No pas voluntàriament, però; ho fou perquè es va veure envaïda i gairebé esclafada.

Tambe, sense forçar gens les conclusions, podríem deduir de tots aquests fets que la fe de la U. R. S. S. en la democràcia (no és especialment arboradora. Sembla un argument de més a favor de la tesi segons la qual la democràcia és patrimoni dels pobles « capitalistes » per bé que segons Stalin, valgui la pena de fer la guerra i de morir per ella.

Refusant aquesta tesi que una deformació marxista voldria deixar sentada per tal de justificar els excessos del clan governamental als Soviets o als països totalitaris. No solament perquè la democràcia és una forma permanent de convivència social i d'organització política, mentre que el capitalisme és una manifestació ocasional del desenvolupament econòmic modern. La democràcia és una necessitat fonamental de la vida civilitzada; el capitalisme és una fase més o menys forçada del procés universal d'industrialització. Si el capitalisme manté alguna relació amb la democràcia, és certament la de combatre-la o pervertir-la com un « escull » que s'interposa als seus fins utilitaris. En tots els països capitalistes la democràcia s'ha imposat a desgrat i en contra del capitalisme; en tots els països democràtics el capitalisme ha estat el corruptor de les institucions populars. No és pas que siguin absolutament incompatibles, però es repellen reciprocament, com es repellen els fins exclusivament utilitaris i els fins purament morals.

Quan Stalin parlava del desenvolupament industrial de la U. R. S. S. i esmentava els progressos assolits a través dels successius plans quinquennals, ens donava, sense dir-ho, les raons per les quals la U. R. S. S. no és un país democràtic. « En els països capitalistes — deia ell — les indústries lleugeres es desenvolupen en primer terme i després ve la formació de les indústries pesades, com un procés molt llarg. El Partit Comunista no podia adoptar aquest mètode. Sabia que venia la guerra; i sabia que la indústria pesada s'havia de desenvolupar abans que tot, car descuidar la indústria pesada hauria significat perdre la guerra. En conseqüència, varen abandonar els mètodes habituals d'industrialització ». Podia haver afegit: — Durant aquest període no podíem exposar el nostre país a una discontinuïtat de l'esforç bèl·lic, ni podíem acceptar l'alternativa d'un règim

que no hagués previngut per damunt de tot la contingència de la guerra. No treballàvem per tal d'augmentar el consum i el nivell de vida del nostre poble: treballàvem per una necessitat superior, la de salvar-lo del perill de l'extinció i l'exclaustratge. Per això no podíem admetre la discussió, l'opció ni la democràcia. Però, podem preguntar-nos, ha d'ésser sempre així?

El capitalisme representa l'abstenció forçada de les masses per tal de crear els instruments d'una indústria productiva articulada, que estigui en condicions de multiplicar el seu rendiment. Al Soviet, com en els països capitalistes, el procés és idèntic: acumulació d'elements per a una futura expansió. Com que no és qüestió d'obrir les aixetes d'un dipòsit providencial, el capital — segons la teoria marxista i d'alguns predecessors de Marx — es forma amb el supertreball o la plusvàlua, o el que altres anomenen abstenció de consum. Així, doncs, quan Stalin anunciava la represa dels plans quinquennals i la futura producció de 50 milions de tonnes de ferro, 60 milions de tonnes d'acer, 500 milions de tonnes de carbo i 60 milions de tonnes de petroli, Stalin venia a dir que es trobaven encara en l'etapa de l'estalvi i de l'abstenció i que el procés capitalista de la U. R. S. S. estava lluny encara de la meta final i, per tant, de les realitzacions democràtiques. Tal com ho diuen els governants de molts països « capitalistes » quan anuncien racionaments, restriccions a la llibertat de comerç i reduccions en les possibles quotes de consum.

La democràcia, però, repetim, no és incompatible amb el capitalisme o amb la capitalització. Podrien els ciutadans del Soviet assentir sense cap llista única, a què se seguis una política econòmica d'industrialització intensiva i àdhuc facultar al Partit Comunista per a què aplicés un programa de restriccions progressives o alternes segons les necessitats. Si el Partit Comunista no es sotmet a la prova deu ésser per la temença que el fall popular li sigui advers. En canvi, els partits polítics dels països democràtics corren el risc de la derrota i, com és natural, la troben molt sovint, car el joc de la democràcia — a diferència del capitalisme — consisteix en guanyar i perdre. Cosa que una mentalitat capitalista no pot capir i que la fa incompatible amb la democràcia, encara que verbalment la invoqui

M. SERRA I MORET.

IIIª Reunio del Consell de Coordinació del Moviment Socialista de Catalunya

El dia 28 d'Abril, a les 9 del matí, tindrà lloc a Tolosa del Llenguadoc la III Reunio del Consell de Coordinació del M. S. de C., sota el regent Ordre del dia:

- I. — INFORME DEL CONSELL DIRECTIU
  - a) Situació del M. S. de C. a França
  - b) — del M. S. de C. a Amèrica
  - c) — del M. S. de C. a Anglaterra i Bèlgica
- II. — INFORME DEL DELEGAT DE L'INTERIOR.
- III. — POSICIO DEL M. S. de C. DAVANT EL MOMENT POLITIC
- IV. — QUESTIONS ECONOMIQUES

I ASSUMPTES GENERALS.

Lloc de reunió: Café Borios, Place Capitole.

Pel Consell Directiu,
El Secretariat,
J. ALEU, J. COLL.

FEU UN DONATIU A LA RESISTENCIA!

Financeu el combat per la vostra alliberació!

Fons permanent de sosteniment a la RESISTENCIA

CINQUENA LLISTA DE DONATUS

Suma anterior: 48.692 frs.

Segells venuts per: A. Costa, 15; Parellada, 150; Mendoza, 150; J. Mengual, 150; J. Serra, 50; Un grup de catalans de Cravant, 1.225; J. Margoret, 150; Boada, 25; Jaume Moreta, 150; Puig, 150; J. Vila, 150; E. Soler, 150; J. Robert, 150; H. Agustini, 150; F. Rofas, 150; A. Garcia, 150; Joan Iborra, 125; Dr. Solanes, 300; Donatiu d'un grup de companys del M. S. de C. de Tolosa, 1.530; Un altre donatiu de la Seccio del M. S. de C. de la Gironda, 6.180.

Donatius individuals: J. Barnola, 100; Martí Pons, 100; T. P., 200; M. M., 250; Enric Farré, 75; Artur Badia, 450; Miquel Sabadell, 250;

Salvador Ric, 200; Puertolas, 100; Benavent Josep, 150; Joan Rosinach, 200; Antoni Payro, 180; Jaume Cosials, 180; S. Serra, 400; Vergés, 200; J. Riu, 200; J. Botella, 100.

Total de la cinquena llista: 14.635 frs

SISENA LLISTA DE DONATIUS

Suma anterior: 63.327 frs.

Segells venuts per: J. M., 150; P. Batlle, 10; J. S. i K. P., 300; F. Elies, 25; A. Colet, 100; J. Parnau, 150; F. Heras, 150; R. Sardà, 150; P. Ferrer, 150; G. Molins, 50; A. G. Lamolla, 150; A. Olivé, 500; S. Biscarri, 150; A. Ventra, 150; R. Tugores, 150; Jaume Arquer, 150; J. Salteres, 150; R. Molgo, 70; J. Català, 150; Dr. Sauret, 150.

Donatius individuals: Manuel Pinol, 200; R. Verdiell, 200; R. Rufi, 200; Constant Quer, 100; E. Mo-

100.717.686 CIUTADANS de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques varen complir el dia 10 de febrer amb la formalitat d'eleger els membres del Soviet Suprem, en nombre de 1.339, tal com preveu la Constitució del 5 de desembre de 1937. Els resultats foren idèntics als de les eleccions del 12 de desembre de 1937 i la llista única integrada amb majoria d'afiliats al Partit Comunista i alguns « sense partit » fou proclamada a les urnes amb el vot gairebé unànime de tots els electors. Si mil vegades es repeteix la prova, mil vegades donarà el mateix resultat. És un problema sense incògnita (om diem a Catalunya, « son faves comptades »).

Què passaria a la Unió Soviètica si un o varis ciutadans s'entesessin a presentar una llista rival o dissident a l'oficialitzada? La pregunta és vana. Podem estar contents que la Constitució reconegui a tots els ciutadans de 18 anys complets el dret al sufragi, lliure i secret. Tot el demés — diran els tractadistes de dret internacional — va pel compte del ciutadà. A França, Gran Bretanya, als Estats Units, i àdhuc al Perú, les eleccions mai no donen el mateix resultat. Tampoc no hi ha llistes úniques. Però això és un detall tècnic o mecànic de poca importància. En termes « dialèctics » haurem d'admetre que, o bé la unanimitat de consciència és un fet a la U. R. S. S., o bé la consciència política, expressada en dubtes i dissidents, és totalment absent. Per al nostre caràcter individualista greco-llatí la cosa és incomprendible. Això no vol dir que les condicions greco-llatines hagin d'ésser les úniques universals, com les llistes soviètiques: vol dir, simplement, que la família humana és molt diversa, que cada u es talla el pa a la seva mida, o com resa l'adagi català, que « cada terra fa sa guerra ».

El més trist és que hi hagi greco-llatins que s'enamoren dels procediments soviètics com n'hi ha tants d'altres que s'enamoren dels procediments germànics. La versalitat ens fa inconscients i febles. Copiar és el progrés de les espècies inferiors però pels homes no hi ha altre progrés que l'invent. Democrit i Plató no copiaven res. Arquimides i Pitàgores, tampoc. Molt menys Galileu o Miquel Servet que pagaren prou cara lluir fruitja d'invenció. Durant moltes centúries la Mediterrània ha estat la fonderia dels grans invents. El *Pithecanthropus erectus* ha arribat a ésser l'home d'avui gràcies a l'esforç persistent de pensar, raonar, opinar, dissentir i expressar els seus judicis per la paraula o per l'acció. Si els Soviets han aconseguit de formar una col·lectivitat compacta, homogènia i unànime, el fet pot atribuir-se a dues causes: a una passivitat mental, plàstica i ingènita o esterilitat discursiva; i l'altra, al poder de suggestió d'una doctrina nova que polaritza totes les voluntats i canalitza totes les volicions vers la realització comuna.

Preferiríem inclinar-nos al segon criteri, però trobem massa entrebancs pel camí. Si només fos la llista única, podríem creure que és una pura mecànica expeditiva; però, de 1917 ençà, la cronologia de violències no s'atura, i la dictadura ha estat proclamada sense disgresses ni atenuants. Era necessària? Potser sí, i així ho hem arribat a creure més d'un cop. Però, ha de perpetuar-se la dictadura i, encara més, ha d'arribar a permear les formes democràtiques que han pres dignitat i consagració constitucional? La més alta i la més pura doctrina humana perd tota la valor si es basa en la compulsio, si la seva adopció no és optativa, si la seva aplicació és una imposició minoritària. Uns quants segles d'inquisició han fet més mal al cristianisme que totes les heregies de totes les èpoques.

Els apòlogues soviètics al·leguen que no es pot jugar amb els interessos del proletariat, que cal esclafar tota oposició i assegurar per tots els mitjans el triomf de les idees santes. Aquesta pragmàtica és tan vella com la mateixa humanitat. Els capitalistes la coneixen i la practiquen des de l'antigor. Per què no s'havia de mercadejar amb esclaus? Per què no s'havia d'espremer la salut i la resistència dels obrers fins a l'últim cremallo? Per què ens hem d'enternir amb l'espectacle depriment de l'exploitació colonial? Les lleis del progrés, el fauste dels temples i dels palaus, la indústria multipliciant la producció i el refinament, justifiquen totes les depredacions. Podem imaginar una confiança amb Marx i una interpretació extrema del materialisme històric: El progrés humà no es defineix en les regles morals ni en la competència i superposició de doctrines. Quan els progressos materials determinen un canvi en els costums

Endavant

Preu de l'exemplar 5 frs.
Subscripció 10 60 frs.